

International JOURNAL of SOCIAL and HUMANITIES SCIENCES RESEARCH (JSHSR)

Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi

Received/Makale Geliş 27.07.2023
Published /Yayınlanma 30.09.2023
Volume/Issue (Cilt/Sayı)-ss/pp 10(99), 2308-2314

10.5281/zenodo.8396736
Araştırma Makalesi
ISSN: 2459-1149

Dr. İbrahim Kuş
<https://orcid.org/0000-0001-9324-0043>
Süleyman Demirel Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Isparta/TÜRKİYE

Bir Yazı Tasarımcısı Olarak Peter Behrens

Peter Behrens As A Type Designer

ÖZET

Peter Behrens (1868-1940), 20. yüzyılın başlarında sanat, tasarım, tipografi ve mimarlık alanlarında önemli bir rol oynamış bir sanatçıdır. Döneminin farklı sanat ve tasarım hareketlerinin içinde bulunmuş, ürettiği modern fikirleri ile Alman tasarım anlayışına yeni bir bakış açısı getirmiştir. Buna bağlı olarak Almanya'da modern tasarımın öncülerinden biri olarak kabul edilen Behrens, sanayileşmenin ve teknolojik gelişmelerin hız kazandığı bir dönemde estetik ve işlevselliği bir araya getiren tasarımlar üretmiştir. Minimalist ve işlevsel tasarımları, modern tasarım hareketinin temellerini atmıştır. Aynı zamanda öğrencileri arasında yer alan ünlü mimar ve tasarımcılar, Behrens'in tasarım felsefesini benimsemiş ve her anlamda modern tasarımın gelişimine katkıda bulunmuştur. Behrens, Alman elektrik şirketi AEG için çalışmaya başlamasıyla birlikte bir dönüm noktasına ulaşmıştır. Bu şirket için tasarladığı endüstriyel ürünler, modern makinelerin ve elektrikli ev aletlerinin yanı sıra firmanın tanıtımı ve kurumsal kimliği için ürettiği yazı karakterleri ile estetik potansiyelini ortaya koymuş ve kurumsal kimlik tasarımında öncü olmuştur. Ayrıca, tipografi alanında da önemli yenilikler getirmiştir. Yazı karakteri tasarımları, Alman tipografisinin geleneksel normlarının değişimine sebep olmuş, çağdaş bir yaklaşımın habercisi olmuştur.

Bu çalışma, farklı tasarım alanlarında üretim yapmış multidisipliner bir sanatçı ve tasarımcı olan Behrens'in tipografi alanlarında yaptığı çalışmalarla sınırlıdır. Yaşadığı dönemin sanat algısına karşı durarak ürettiği yazı tasarımları bağlamında tipografi alanına katkıları ile günümüze kadar uzanan etkileri incelenmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Peter Behrens, Kaligrafi, Tipografi.

ABSTRACT

Peter Behrens (1868-1940) was an artist who played an important role in the fields of art, design, typography and architecture in the early 20th century. He was involved in different art and design movements of his time and brought a new perspective to German design understanding with his modern ideas. Accordingly, Behrens, who is considered one of the pioneers of modern design in Germany, produced designs that combined aesthetics and functionality in a period when industrialization and technological developments accelerated. His minimalist and functional designs laid the foundations of the modern design movement. At the same time, famous architects and designers among his students adopted Behrens' design philosophy and contributed to the development of modern design in every sense. Behrens reached a turning point when he started working for the German electrical company AEG. In addition to the industrial products, modern machines and electrical household appliances he designed for this company, Behrens demonstrated his aesthetic potential with the typefaces he produced for the promotion and corporate identity of the company and became a pioneer in corporate identity design. He also introduced important innovations in the field of typography. His typeface designs caused a change in the traditional norms of German typography and became the harbinger of a contemporary approach.

This study is limited to the typography works of Behrens, a multidisciplinary artist and designer who produced in different design fields. In the context of the lettering designs he produced by standing against the art perception of the period he lived in, his contributions to the field of typography and his effects extending to the present day have been tried to be analyzed.

Keywords: Peter Behrens, Calligraphy, Typography.

1. GİRİŞ

Avrupa'da 20. yüzyıl başlarında sanayileşmenin yanı sıra Arts and Crafts, Art Nouveau ve Almanya'daki yansımaları Jugendstil gibi bir takım sanat ve tasarım hareketleriyle birlikte birçok öncü figür öne çıkmıştır. Bunlardan biri olan ve Almanya'daki modern tasarımın öncüsü sayılan Peter Behrens (1868-1940), yüzyılının en etkili sanatçıları arasında kabul edilen bir mimar ve tasarımcıdır. Modern mimarlık, endüstriyel tasarım ve grafik tasarım alanlarında yaptığı önemli çalışmalarla derin izler bırakmıştır. Behrens'in çalışmaları hem estetik açıdan çarpıcı hem de işlevselliği öne çıkaran bir yaklaşımı temsil etmektedir. Bu bakımdan Behrens, modernizmin öncülerinden biri olarak kabul edilmiş, sadece Almanya'yı değil, tüm dünyayı etkisi altına almıştır. Onun tasarımları, modern sanat ve tasarımın gelişimine katkıda bulunmakla birlikte, sanat ve endüstriyel tasarım arasındaki ilişkinin kurulmasına yol açan bir vizyonun öncüsü olarak kabul edilmiştir.

Behrens'in kariyeri, 20. yüzyılın başlarında AEG (Allgemeine Elektrizitäts-Gesellschaft) adlı Alman elektrik şirketi için çalışmaya başlamasıyla bir dönüm noktasına ulaşmış, şirket için yapmış olduğu endüstriyel işler, onun modern endüstriyel tasarımın öncülerinden biri olmasına sebep olmuştur. AEG'deki tasarımları, estetik ve fonksiyonelliği bir araya getiren çığır açıcı örnekler olup bu tasarımlar, modern makinelerin ve elektrikli ev aletlerinin estetik potansiyelini ortaya çıkarmıştır. Aynı zamanda AEG ürünlerinin tanıtımı için tasarladığı yazı karakterleri ve grafik ürünleri, dünya üzerindeki ilk kurumsal kimlik anlayışıyla üretilmiş tasarımlardır. Tipografide yeni arayışlar içinde olan ve sans-serif (tırnaksız) yazı karakteri kullanımının ilk savunucularındandır. Tipografik tasarımda mekânı yapılandırmak için bir ızgara sistemi kullanan ilk tasarımcıdır (Meggs ve Purvis, 2016:661). Başta Almanya olmak üzere pek çok ülkede yazı alanındaki yenilikler, Behrens ve öğrencilerinin öncülüğünde yayılmıştır. Klasik Alman yazı karakterleri olan Gotik ve türevlerinin yanında, tipografide yalınlık esasıyla üretilen yazı karakterlerinin kabul edilmesinde önemli bir rolü bulunmaktadır.

Ancak Behrens'in etkisi sadece endüstri ve grafik tasarım ile sınırlı olmayıp mimarlık alanında da büyük bir iz bırakmıştır. Onun tasarımları, minimalist bir estetik anlayışı ve işlevselliği vurgulayan bir yaklaşımı yansıtmıştır. Bu, modern mimarlık ve Bauhaus okulu gibi hareketlerin öncüler tarafından ilham kaynağı olarak kabul edilmiştir. Bir eğitimci olarak, tasarım konusundaki fikir ve öğretileri, aralarında Ludwig Mies van der Rohe, Le Corbusier, Adolf Meyer ve Dessau, Almanya'daki Bauhaus okulunun kurucusu Walter Gropius'un da bulunduğu, dünya çapında 20. yüzyıl mimarisi ve tasarımının yönünü değiştirecek bir grup sanatçıyı da etkilemiştir. Behrens'in tasarım ve mimari alanlarındaki fikir ve öğretileri, II. Dünya Savaşı'nın akabinde Amerika başta olmak üzere çeşitli ülkelere dağılan öğrencileri sayesinde tüm dünyaya yayılmıştır (Vogel, 2009:20).

Bu çalışma, birbirinden farklı pek çok alanda eserler üreten multidisipliner bir sanatçı ve tasarımcı olan Peter Behrens'in tipografi alanında yaptığı çalışmalarla sınırlıdır. Dönemin tipografik algısı ve şekillendirdiği modern tipografik tasarım anlayışı ile günümüze etkileri anlatılmaya çalışılmıştır.

2. PETER BEHRENS VE YAZI TASARIMLARI

2.1. Erken Dönem Sanat Hayatı

Peter Behrens (1868-1940), mimarlık, grafik ve endüstriyel ürün tasarımı alanlarında faaliyet göstermiş çok yönlü bir sanatçıdır. 1885-1891 yılına kadar Karlsruhe, Düsseldorf ve Münih Sanat Akademilerinde resim eğitimi almış, Münih'te yaşamaya başladığı ilk yıllarda ressam ve illüstratör olarak çalışmıştır. Münih, Jugendstil'in (Almanya'daki Art Nouveau akımı) Almanya'daki merkezi olması dolayısıyla Behrens'de bu akımdan etkilenmiştir. Behrens'in on dört yaşında yetim kalarak babasından kendisine yüklü bir miras kalmış olması, çalışmalarının gelişimine yardımcı olan mali serbestiyeti sağlamıştır (Meggs ve Purvis, 2016:661).

1893 yılında Otto Eckmann, Max Slevogt, Wilhelm Trubner ve Lovis Corinth ile birlikte Freie Vereinigung Munchener Kunstler'in kurucu üyesi olmuştur (Buddensieg, 1984:xii). 1898 yılında Grandük Ernst Ludwig von Hessen, aralarında Josef Maria Olbrich ve Peter Behrens'in de bulunduğu yedi sanatçıyı bir sanatçı kolonisi kurmaya davet etmiştir (Morna, 2007:210). Darmstadt'taki sanatçı kolonisinde (Darmstädter Künstlerkolonie) açılan birçok sergiye eserleriyle iştirak etmiştir. Kısa bir süre sonra koloniden ayrılan Behrens, 1903 yılında Düsseldorf Sanat Akademisi'nin (Kunstgewerbeschule Düsseldorf) yöneticiliğine getirilmiştir. 1907 yılında Berlin'in güneybatısındaki Neu-Babelsberg'de serbest bir mimarlık ofisi kurarak, Walter Gropius, Le Corbusier ve Mies van der Rohe gibi isimlerle çalışmıştır (Aynsley, 2009:49). Sharp (1978), Behrens'in ileride bir tasarımcı olarak yapacağı işlerdeki evrensel düşüncenin büyük bir kısmını, 1899 yılına kadar olan dönemdeki aldığı eğitimi ve ressam olarak eserler üretmesine borçlu olduğunu söylemektedir (s.7). Almanya'nın köklü ve disiplinli sanat eğitim anlayışı Behrens'in farklı dallarında üretim yapmasına neden olmakla birlikte tüm dünyayı etkileyecek farklı dallardaki modern tasarım anlayışını da doğurmuştur. Behrens'te tasarımın işlevsel formları süslemek değildir; nesnenin karakterine uygun ve yeni teknolojileri avantajlı bir şekilde gösteren formlar oluşturmaktır" olarak tanımlamıştır (Poulin, 2011:15).

1907 yılında Münih'te sanat ve teknolojinin birleşmesini idealize eden ve kurucu üyeleri arasında Peter Behrens, Hermann Muthesius, Bruno Paul, Josef Hoffmann ve J. M. Olbrich ile Theodor Fischer'in olduğu Deutsche Werkbund isimli bir birlik kurulmuştur (Aynsley, 2009:49). Behrens, bu birliğin kuruluşunda etkin bir rol oynamıştır (Röder ve Elliott, 1998:5; Meggs ve Purvis, 2016:666). Birliğin amacı, sanayicileri, perakendecileri ve tasarımcıları bir araya getirerek birlikte Alman mallarının kalitesini iç ve ihracat pazarları için arttırmaktır (Aynsley, 2009:49). Deutsche Werkbund kurucuları her ne kadar Arts and Crafts

Hareketi'nden esinlenmiş olsalar da, Arts and Crafts Hareketi sanayileşmeye karşı el sanatlarının üretimine destek verirken, Deutsche Werkbund ise sanayi ile sanatı birleştirme idealini savunmaktadır. Arts and Crafts Hareketi, el sanatlarına karşı üretilen ucuz ve kalitesiz olarak nitelendirilen seri üretime karşı bir tepki olarak çıkmasına rağmen el ile üretilmiş sanat eserlerine önem vermiş, Deutsche Werkbund ise teknolojik ilerlemeyi kabul ederek sanat ile sanayiye birleştirmiştir. Başka bir deyişle bu organizasyon, Almanya'nın sanayileşmesinde önemli bir rol oynamıştır.

2.2. Behrens ve Yazı Tasarımları

Behrens'in yayınlanmış ilk yazı tasarımları, 1899 yılında Deutsche Kunst und Dekoration'un beşinci cildi için yaptığı dekoratif tasarımlar olup, Jugendstil'in grafik sanatlarıyla ilişkisinin tipik bir örneğidir. Dizgi için tasarladığı ilk yazı karakteri ise, Almanya'nın büyük matbaa ve yazı dökümhanelerinden biri olan "Schriftgiesserei Gebrüder Klingspor" için ürettiği ve anatomik kurallarını geleneksel kaligrafik kurallara dayanarak tasarladığı "Behrens-Schrift" yazı karakteridir (Windsor, 1981:38). O döneme kadar kullanımı yaygın olan "Fraktur" yazı karakterine karşı ürettiği yeni yazı tipi için yazdığı "Von der Entwicklung der Schrift" (Yazının Gelişimi Hakkında) başlıklı önsözünde "Herhangi bir çağın stilini ifade etmenin en etkili yollarından biri harf biçimleridir. Mimariden sonra, muhtemelen bir zamanın en karakteristik resmini ve bir ulusun manevi gelişiminin en iyi ispatını ortaya koyarlar" demektedir (Burke, 1992:20). Behrens, yazı tasarımlarında kaligrafinin temel niteliklerini kullanarak disipline etmiştir (Aynsley, 2001:16). Behrens'in bu yaklaşımı klasik Alman yazısı olan Gotik yazı ve türevlerini, klasik Latin yazısının anatomik kurallarına bağlı kalarak Roma tipi yazı formlarına yaklaştırmıştır. Bu da Behrens'in yazı tasarımında klasiğin dışında yeni bir çözüm arayışı içerisinde olduğu göstermektedir.

Resim 1. Deutsche Kunst und Dekoration İçin Tasarladığı Yazı Tasarımı (Windsor, 1981:38).

Behrens, yine Klingspor için tasarladığı ikinci yazı karakteri olan Behrens-Kursiv'i 1906-1907 yılları arasında tasarlamıştır. Bu yazı karakteri ilk tasarımından daha yumuşak hatlara sahip olan italik bir yazı karakteridir (Windsor, 1981:42). Behrens, Kunstgewerberbeschule Düsseldorf'da yöneticiliğini yaptığı dönemde İngiltere'deki Royal College of Arts'da kaligrafi eğitimleri veren ünlü İngiliz kaligrafi sanatçısı Edward Johnston'un tavsiyesi üzerine O'nun öğrencisi olan Anna Simons'u¹ kaligrafi eğitimleri vermek üzere akademiye almıştır. Dolayısıyla Behrens'in tasarladığı bu latin kaligrafisine dayanan yazı karakterlerinde Simons'un önemli bir etkisinin olduğu söylenebilir. Nitekim Windsor (1981), Anna Simons'un Behrens'le birlikte kaligrafi çalışmaları yaptığını, bazı tasarımlarında ise onu yönlendirdiğini söylemektedir (s.42).

¹ Anna Simons (1871-1951) İngiltere'deki Royal College of Arts'da Latin kaligrafisi eğitimleri almış Alman bir kaligrafi sanatçısıdır. Anna Simons, 1910 yılında hocası Edward Johnston'ın "Writing & Illuminating & Lettering" adlı kitabını "Schreibschrift & Zierschrift & Angewandte Schrift" (Yazı Sanatı & Tezhiplene & Yazı Uygulamaları) başlığıyla Almancaya çevirmiştir. Bu çeviri Almanya'da büyük ilgi uyandırmış, Gotik yazıdan başka diğer Latin yazı türlerine karşı birçok sanatçının önyargılarının değişmesine sebep olmuştur. Bu bağlamda Behrens'in yazı karakterlerinin klasik Alman yazı geleneği karşısında kabulünde önemli bir rolü olduğu düşünülebilir.

Resim 2. Behrens-Kursiv (Windsor, 1981:42)

1907 yılında Almanya'nın büyük şirketlerinden olan AEG'nin (Allgemeine Electricitäts-Gesellschaft) yöneticisi Emil Rathenau tarafından sanat yönetmeni (Künstlerischer Leiter) olarak atanmıştır (Meggs ve Purvis, 2016:667; Aynsley, 2009:49). Behrens ilk olarak, AEG'nin tüm basılı materyalleri için yeni bir yazı karakteri geliştirmiştir. Behrens, iki farklı yazı biçimi tasarlamış, İlki, AEG logotype'ında da kullanılan tırnaklı bir yazı karakteridir. Bu yazı karakterinin Roma yazısından hareketle tırnaklı olarak tasarlanmış olması dönemin Jugendstil akımından etkilenmiş olabileceği söylenebilir. Diğeri ise Behrens-Antiqua olarak adlandırılan fakat başlangıçta Deutsche Antiqua adıyla sadece AEG kurumsal kimliğinde kullanılan yazı karakteridir. Bu yazı karakteri AEG kurumsal kimliğini temelini oluşturmuş (Windsor, 1981:46), yaptığı bu çalışmalar ilk kapsamlı kurumsal kimlik çalışmaları olarak kabul edilmektedir (Meggs ve Purvis, 2016:661). Behrens'in vizyoner yaklaşımı tüm AEG kurumsal kültürünü etkilemekle kalmamış, yirminci yüzyılın ilerleyen dönemlerinde tasarım meslekleri içinde kaçınılmaz olarak birincil güç haline gelecek olan kurumsal kimlik ve markalaşmanın ilk ufuk açıcı örneği olmuştur. (Poulin, 2011:15). Grafik ve yazı tasarımına yönelik oluşturduğu standartlar, yüzyılın ilerleyen dönemlerinde Hollandalı ve İsviçreli grafik tasarımcıları tarafından geliştirilen ızgaralardan önceye dayanmaktadır (Vogel, 2009:20).

1908 yılında Behrens Antiqua adlı dizgi çeşidi Klingspor Type Foundry tarafından önce AEG'nin özel kullanımı için, daha sonra da genel kullanım için piyasaya sürülmüştür (Meggs ve Purvis, 2016:667). AEG broşürlerinde kullanılan ve el ile tasarlanmış bu ilk tırnaklı yazı karakteri ise ilerleyen dönemlerde yavaş yavaş diğer yazı karakteri ile değiştirilmiştir (Buddensieg, 1984:178).

Behrens AEG için firmanın baş harflerinden oluşan ve kendisinin ürettiği tırnaklı yazı karakterini kullandığı altıgen formlu bir amblem tasarlamış (Umbach, 2009:11), firma, 31 Ocak 1908'de amblem için telif hakkı başvurusunda bulunmuştur. Meggs ve Purvis'e (2016) göre, firmanın baş harflerini içeren bu piktografik bal peteği tasarımı, matematiksel düzeni ifade ederken, yirminci yüzyıl şirketinin karmaşıklığı ve organizasyonu bir arı peteğine benzeten bir metafor olarak işlev görmektedir (s.667).

Resim 3. Peter Behrens'in 1908'de Tescillenen AEG Logosu (Schwartz, 1996:169)

Behrens'in son ürettiği yazı karakteri 1914 yılına tarihlenen "Behrens Medieval" adlı yazı tipidir. Minimal kontrasta sahip olan bu yazı tipinin büyük harfleri zarif çizgilerle oluşurken bazı harfleri ise klasik karakterlere nazaran oldukça geniştir. Bu yazı karakteri, ince bir yazı tipi olarak tanıtılmıştır. Ancak, o dönemde daha standart ve klasik roman yazı tipleri moda olduğu için bu yazı tipi çok popüler olmamıştır (Burke, 1992:26).

Behrens'in bazı dergilerde yayınlanan erken dönem tasarımları, yazı karakterleri, AEG firması için yaptığı çalışmalarla önem kazanmıştır. Behrens'in yaptığı grafik tasarım çalışmaları 1900-1914 yılları arasında yapılmış olup, I. Dünya Savaşı'ndan sonra ise mimar olarak çalışmıştır (Aynsley, 2001:16). Zaman zaman AEG projeleri üzerinde çalışmaya devam etse de 1914 yılında Behrens'in AEG ile olan sözleşmesi feshedilmiştir. 1940'taki ölümüne kadar Behrens'in tasarım pratiği mimarlık üzerine yoğunlaşmıştır (Meggs ve Purvis, 2016:672) Mimarlık döneminde de grafik tasarım ve tipografiden kopmamış, özellikle yaptığı mimari yapıların üzerinde yazı tasarımlarını kullanmaya devam etmiştir.

Behrens, mimar olarak tasarladığı mimari yapıların üzerine antik dönemlerde olduğu gibi ihtişamlı yazılar tasarlamıştır. İlk denemesi Darmstadt'da yaptığı evi olan Behrens Haus'un (1900) girişine yazdığı "Steh' Fest, Mein Haus, im Weltgebraus!" ibaresidir. Bu yazı sade bir şekilde yine kendi ürettiği Behrens Schrift yazı karakteri siyah bir zemin üzerine kabartma bronz malzeme kullanılarak yazılmıştır (Burke, 1992:27).

1909 yılında Behrens ve Anna Simons'un birlikte tasarladığı, mimar Paul Wallot tarafından 1894 yılında tamamlanan Reichstag binasının alınlığı üzerine "Dem Deutschen Volke" ibaresi bulunan bir yazı tasarlamışlardır. Bu yazının yazıldığı dönemde Kayzer tarafından bina üzerine konulması uygun bulunmamış, ancak 1917 yılında bina üzerine yerleştirilebilmiştir. Bu yazıt 1933 yılında Berlin bombardımanında hasar görmesine rağmen ayakta kalmayı başarmıştır (Windsor, 1981:42).

Resim 4. Reichstag Binası Alınlığı Üzerindeki "Dem Deutscher Volke" Yazısı (Burke, 1992:29).

Behrens'in en ünlü binası, Berlin Moabit'teki AEG kompleksinde yer alan 1909 tarihli Turbinenfabrik'tir. Çelik ve geniş alanlarda kullanılan camlarıyla modern mimarinin başlangıcı olarak sayılmıştır. Kesme taşlar üzerine konumlandığı AEG logosu Turbinenfabrik yazısı serifli Roma kapitalleri tarzında yazılmıştır. Yazı, Behrens tarafından tasarlanmış ve monte edilmeden önce bir taş ustası tarafından taş üzerine kesilerek uygulandığı düşünülmektedir (Burke, 1992:29).

Resim 5. Turbinenfabrik Binası - Berlin (Burke, 1992:28)

Behrens, gerek mimari ve gerekse diğer tasarım dallarındaki her türden yaptığı çalışmalarında etkilendiği sanat hareketleri doğrultusunda geleneksele nazaran modern bir çizgiye doğru getirmek istiyordu. Dolayısıyla tasarladığı mimari yazılarının çoğunda, klasik Roma Kapitalleri gibi büyük harfler kullanmıştır. Gotik harflerin baskınlığına karşı olarak Avrupa’da öteden beri gelen Roma yazısının Gotik türevlerinden daha sade ve okunabilir olması dolayısıyla kullandığı düşünülebilir.

Behrens, bir tasarımcı olarak ürettiği eserlerle çağının çok ilerisinde bir sanatçıdır. Tipografi alanına sağladığı katkılar, günümüz grafik tasarımının gelişmesinde büyük bir rol oynamıştır.

3. SONUÇ

Bu çalışmada, Peter Behrens’in yazı sanatı ve tipografiye yapmış olduğu katkılar incelenmeye çalışılmıştır. Behrens, yaşadığı dönemdeki farklı sanat akımlardan etkilenmiş, klasik Alman geleneğinin de tutucu tavrına karşı yeni ve modern bir tasarım dili oluşturmuştur. Peter Behrens’in tasarım alanındaki öncü rolü, 20. yüzyılın başlarında sanayileşme ve teknolojik gelişmelerin hız kazandığı bir dönemde özellikle dikkate değerdir. Onun çalışmaları, bu dönemin getirdiği değişikliklere uyum sağlamak ve estetik açıdan tatmin edici çözümler sunmak amacıyla yazı tasarımının sınırlarını zorlayan bir yaklaşımı temsil etmektedir. Behrens, verdiği katkılardan dolayı modernizmin öncülerinden biri olarak kabul edilmiştir. Behrens’in tasarımları sadece Almanya ile sınırlı kalmamış, tüm dünyada büyük etkiler bırakmıştır. Onun tasarımları, sanat ve endüstriyel tasarım arasındaki ilişkinin kurulmasına yol açan bir vizyonun öncüsü olarak kabul edilir. Behrens, sanatın ve tasarımın, endüstriyel ürünlerin ve hizmetlerin estetik ve işlevselliğiyle birleşebileceğini ortaya koymuştur. Tasarladığı ürünler, endüstriyel ürünlerin sadece işlevsel değil aynı zamanda estetik açıdan çekici olabileceğini göstermiştir. AEG için tasarladığı elektrikli ev aletleri ve makineler, bu yaklaşımın somut örnekleridir. Bu tasarımlar, modern makinelerin ve teknolojinin estetik potansiyelini keşfetmiş ve endüstriyel ürünlerin güzellik ve işlevselliği arasında bir denge kurmuştur. Behrens’in AEG için yaptığı kurumsal kimlik çalışmaları, tasarımın iş dünyasında stratejik bir araç olarak kullanılmasının ilk örneklerinden birini sunmaktadır. Bu çalışmalar, grafik tasarımda modern bir yaklaşımın öncüsü olmuş ve tasarımın şirketlerin başarısına nasıl katkı sağlayabileceğini göstermiştir.

Behrens içinde bulunduğu sanat hareketlerinden ilham alarak fikirlerini, geleneksel sanat formlarını modern bir çizgide birleştirmiştir. Deutsche Werkbund’un kurucularından biri olan Behrens, endüstriyel üretimin kalitesini ve sanatsal değerini bir araya getirmeyi hedeflemiştir. Bu organizasyon, sanayicileri, tasarımcıları ve sanatçıları bir araya getirerek Alman mallarının kalitesini artırmayı amaçlamıştır. Bu, sadece Almanya’da değil, dünya genelinde sanayileşmenin ve tasarımın nasıl bir araya gelebileceğini gösteren önemli bir örnektir. Aynı zamanda bir parçası olduğu Jugendstil Akımının özünü modern tasarımın temel ilkeleriyle birleştiren önemli bir örnek olarak kabul edilir. Onun tasarımları, estetik ve işlevselliğin uyum içinde olduğu bir tasarım dilini geleneksel biçimlerle uyarlamıştır.

Behrens, yazı karakterleri konusundaki özgün yaklaşımlarıyla tanınmıştır. Behrens’in tipografik anlayışı, yazı karakterlerinin işlevselliğini, sade ve okunabilirliğini ön planda tutarken, estetik açıdan da çarpıcı ve dikkat çekici olmalarını hedeflemiştir. Bu yaklaşım, modern tipografik tasarımın temellerinden birini

oluşturmuştur. Özellikle sans-serif yazı karakterlerinin kullanımını teşvik ederek tipografiye yeni bir yaklaşım getirmiştir. Tasarladığı yazı karakterleri, tipografinin geleneksel normlarına meydan okuyarak daha modern ve çağdaş bir yaklaşım sunmuştur. Bu, tipografi dünyasında büyük bir devrim olarak kabul edilmektedir.

Sonuç olarak; Peter Behrens, sanat, tasarım, tipografi ve mimarlık alanlarında yaptığı önemli çalışmalarla modern tasarımın gelişimine büyük katkıda bulunmuştur. Tasarımın estetik ve işlevselliği bir araya getiren yaklaşımı, günümüz tasarım dünyasında hala etkisini sürdürmektedir. Onun eserleri, modern sanat ve tasarımın evrimine büyük bir ilham kaynağı olmuştur.

KAYNAKÇA

- Aynsley J. (2001). *Pioneers of Modern Graphic Design A Complete History*. Octopus Publishing.
- Aynsley J. (2009). *Designing Modern Germany*. Reaktion Books.
- Buddensieg, T. (1984) *Industriekultur: Peter Behrens and the AEG, 1907-1914*, MIT Press.
- Burke, C. (1992). Peter Behrens and the German Letter: Type Design and Architectural Lettering. *Journal of Design History*, 5(1), 19–37. <http://www.jstor.org/stable/1315850>.
- Meggs, P. B. ve Purvis, W. A. (2016). *Megg's History Of Graphic Design*, John Wiley & Sons, Inc.
- Morna, O. (2007). Rhetorics of Display: Arts and Crafts and Art Nouveau at the Turin Exhibition of 1902. *Journal of Design History*, 20(3), 205–225. <http://www.jstor.org/stable/4540359>
- Poulin, R. (2011). *The Language of Graphic Design_ An Illustrated Handbook for Understanding Fundamental Design Principles*. Rockport Publishers.
- Röder, S. & Elliott, F. (1998). “Moderne Baukunst” 1900-14: The Architectural Collection of the Deutscher Werkbund. *The Journal of the Decorative Arts Society 1850 - the Present*, 22, 4–17. <http://www.jstor.org/stable/41809268>
- Schwartz, F. J. (1996). Commodity Signs: Peter Behrens, the AEG, and the Trademark. *Journal of Design History*, 9(3), 153–184. <http://www.jstor.org/stable/1315919>
- Sharp, D. (1978). *The Rationalists: Theory And Design In The Modern Movement*. Architectural Press.
- Umbach, M. (2009). *German Cities And Bourgeois Modernism, 1890-1924*. Oxford University Press.
- Vogel, C. (2009). Notes on the Evolution of Design Thinking: A Work in Progress, *Design Management Review*, (20), 16 - 27. 10.1111/j.1948-7169.2009.00004.x.
- Windsor, A. (1981). *Peter Behrens Architect And Designer*. Whitney Library of Design.